

ПОКАЗНИКИ ГОСПІТАЛІЗАЦІЇ ХВОРИХ НА ПОЛІПОЗНИЙ РИНОСИНУСИТ ЯК СКЛАДОВА АНАЛІЗУ ЗАГАЛЬНОЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ЦЮ ПАТОЛОГІЮ

Харків. нац. мед. ун-т (ректор – проф. В.М. Лісовий)

Вивчаючи показники виконання міжгалузевої комплексної програми «Здоров'я нації», простежується негативна тенденція поширеності неепідемічних хвороб в усіх регіонах України [1]. Серед них на даний час досить значною залишається захворюваність на поліпозний риносинусит (ПРС) [2, 3].

Тривалий перебіг поліпозного риносинуситу, який супроводжується значним зниженням або втратою працездатності, вагоме зростання числа причин, що приводять до розвитку цієї патології також вносять свій вклад у актуальність дослідження даної проблеми. Незважаючи на значні результати досліджень в цій галузі, досі частота цього захворювання не знижується, тому актуальність питань у напрямку розробки найбільш дієвого стандарту лікування ПРС у цій численній групі пацієнтів досить очевидна [4-6]. Окрім цього, постає питання дослідження особливостей ПРС серед різних контингентів населення і в різних регіонах країни, оскільки чітких клініко-епідеміологічних даних щодо цього на сьогоднішній день немає. Отримання цієї інформації дозволить розробляти найбільш ефективні заходи втручання у процес лікування і профілактики ПРС.

Аналіз клінічної характеристики госпіталізованих хворих з поліпозним риносинуситом є одним з основних джерел інформації щодо загальної захворюваності на цю патологію, характеризує об'єм, повноту та характер надання цим хворим медичної допомоги, тривалості лікування та ін. [7, 8].

Мета – провести клініко-епідеміологічний аналіз захворюваності на

ПРС на основі вивчення показників госпіталізації в спеціалізовані ЛОР-стаціонари.

Матеріали і методи

Одним з основних підходів до аналізу госпіталізованої захворюваності хворих на ПРС є вивчення звертань за медичною допомогою у стаціонарні відділення лікарень. Задля цього нами досліджена сукупність усіх випадків госпіталізації дорослого населення м. Харкова та області з приводу ПРС; вивчено медичні карти стаціонарних хворих (ф. 003/о), статистичні карти вибулих зі стаціонару (ф. 066/о) та ін.; офіційна статистика лікувально-профілактичних та статистичних закладів м. Харкова за період 2004-2009 рр.

Результати дослідження та їх обговорення

Нами досліджено сукупність усіх випадків госпіталізації дорослого населення м. Харкова та області з приводу ПРС у спеціалізовану ЛОР-лікарню м. Харкова та лікарні, що мають ЛОР-відділення, на протязі 2004–2009 років (рис. 1). Встановлено, що максимальна кількість госпіталізованих хворих з приводу поліпозної патології в ЛОР-стаціонари м. Харкова відзначалася у 2007 р. ($18,20 \pm 0,8\%$). Звертає на себе увагу достовірне поступове зменшення показника госпіталізації з $17,67 \pm 0,8\%$ в 2004 р. до $13,59 \pm 0,7\%$ в 2009 р. ($p < 0,01$).

Вищевказані тенденції спостерігалися і у кожній з основних спеціалізованих ЛОР-відділеннях: обласній клінічній лікарні та міській клінічній лікарні № 30. Так, у обла-

сній клінічній лікарні відзначено зменшення кількості госпіталізованих пацієнтів, хворих на ПРС, з $4,08 \pm 0,4\%$ у 2004 р. до $3,05 \pm 0,3\%$ – у 2009 р. ($p < 0,05$). Аналогічна тенденція спостерігалась і у міській клінічній лікарні № 30: зменшення кількості госпіталізованих пацієнтів з $10,21 \pm 0,6\%$ до $5,85 \pm 0,5\%$ у 2004 та 2009 рр., відповідно ($p < 0,01$). Одним з можливих пояснень виявленої закономірності може бути покращання проведених профілактичних та реабілітаційних заходів щодо ПРС, особливо після проведеного хірургічного втручання в попередні роки.

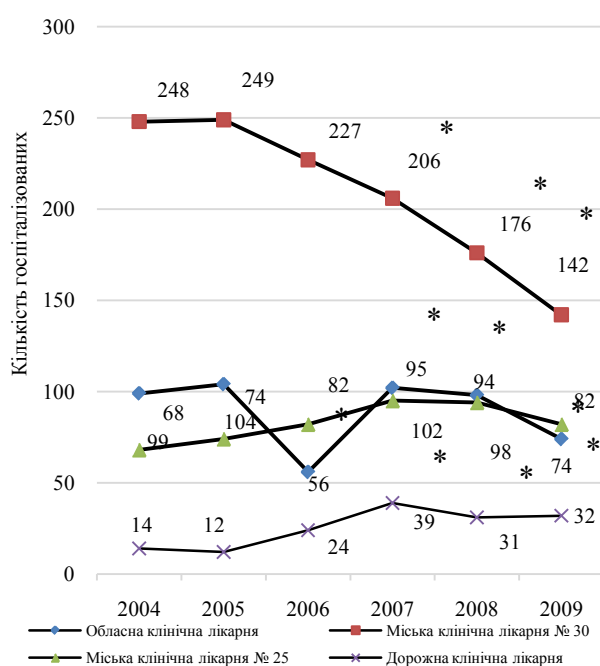

Рис. 1. Абсолютні показники госпіталізації з приводу поліпозного риносинуситу до медичних закладів м. Харкова у 2004-2009 рр.

Примітка. * - достовірність відмінності відносно 2004 р. ($p < 0,05$).

Встановлено зростання чисельності госпіталізованих пацієнтів з ПРС до Міської клінічної лікарні № 25 (з $2,80 \pm 0,3\%$ у 2004 р. – до $3,38 \pm 0,4\%$ у 2009 р., темп приросту – $20,6\%$, $p < 0,05$) та дорожньої клінічної лікарні м. Харкова (з $0,58 \pm 0,2\%$ у 2004 р. до $1,32 \pm 0,2\%$ у 2009 р., темп приросту – $128,6\%$, $p < 0,05$). Це вказує на існуючу необхідність пошуку шляхів оптимізації надання медичної допомоги хворим з ПРС.

Поглиблений аналіз госпіталізованих з приводу ПРС в ЛОР-відділення Обласної клінічної лікарні м. Харкова пацієнтів залежно від віку, статі та місця мешкання визначив ряд відмінностей. Так, за період 2004-2009 рр., враховуючи статево-вікові характеристики, відзначено вагоме переважання пацієнтів з ПРС чоловічої статі над жінками: у 2004 р. – $10,32 \pm 1,3\%$ проти $8,26 \pm 1,2\%$, відповідно; у 2005 р. – $12,20 \pm 1,4\%$ проти $7,32 \pm 1,1\%$, відповідно ($p < 0,01$); у 2006 р. – $6,75 \pm 1,1\%$ проти $3,75 \pm 0,8\%$, відповідно ($p < 0,01$); у 2007 р. – $11,26 \pm 1,4\%$ проти $7,88 \pm 1,2\%$, відповідно ($p < 0,01$); у 2008 р. – $13,32 \pm 1,5\%$ проти $5,07 \pm 0,9\%$, відповідно ($p < 0,01$); у 2009 р. – $9,19 \pm 1,3\%$ проти $4,69 \pm 0,9\%$, відповідно ($p < 0,01$).

Окрім цього, проведене нами дослідження структури госпіталізованих хворих в залежності від вікових характеристик та місця мешкання також встановило ряд закономірностей. Визначено, що за останні 6 років серед госпіталізованих пацієнтів з ПРС спостерігається переважна більшість осіб віком до 60 років у порівнянні з віковою групою понад 60 років ($p < 0,01$); зокрема, у 2004 р. – $15,95 \pm 1,6\%$ проти $2,63 \pm 0,7\%$, відповідно, у 2009 р. – $11,44 \pm 1,4\%$ проти $2,44 \pm 0,7\%$, відповідно.

Також встановлено переважання мешканців сільської місцевості Харківської області над міським контингентом. Так, у 2004 р. цей показник склав $13,5 \pm 1,5\%$ проти $5,07 \pm 0,9\%$, відповідно, у 2009 р. – $10,3 \pm 1,3\%$ проти $3,38 \pm 0,8\%$, відповідно ($p < 0,01$). Почасти це пояснюється спрямованістю на госпіталізацію в Обласну клінічну лікарню сільських мешканців. Дані особливості також розкривають необхідність постійної уваги профілактично-реабілітаційної спрямованості щодо даних категорій осіб з ПРС.

Враховання вищевказаних закономірностей при плануванні заходів надання медико-санітарної допомоги цим хворим дозволяє по новому інтерпретувати основні напрямки реформування медичної галузі щодо хворих на захворювання носа та ПНП.

Також нами досліджено характеристику госпіталізованих хворих на ПРС за 2004-2009 рр. по районах Харківської обла-

сті згідно з даними ЛОР-відділення Обласної клінічної лікарні. Встановлено, що основна маса госпіталізованих хворих надходила з Харківського району (15,8±1,6%), Дергачівського (9,6±1,3%) та Первомайського районів (3,8±0,8%). Найменша кількість – з Борівського, Зачепилівського та Коломацького районів (по 0,4±0,3%). Ці результати вказують на необхідність пильної реабілітаційної уваги до хворих з ПРС у великих районах м. Харкова та області.

Також нами проаналізовано кількість проведених хірургічних втручань з приводу ПРС в клініках м. Харкова. Встановлено, що більшість хворих з ПРС у 2004-2009 рр. було прооперовано на базі Міської клінічної лікарні № 30 (52,2±1,0%), на другому та третьому місцях знаходяться Обласна клінічна лікарня та Міська клінічна лікарня № 25 (по 20,7±0,8%) (рис. 2).

Якщо порівняти об'єм хірургічних втручань з приводу ПРС за останні 6 років в цілому, можна зазначити його достовірне зниження з 17,3±0,8% у 2004 р. – до 13,8±0,7% у 2009 р. (p<0,01).

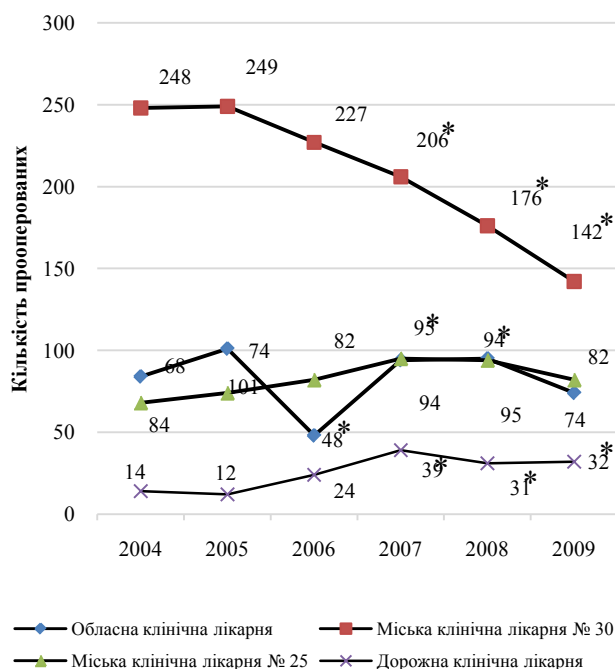

Рис. 2. Абсолютні показники кількості операцій з приводу поліпозного риносинуситу у медичних закладах м. Харкова у 2004-2009 рр.

Примітка. * - достовірність відмінності відносно 2004 р. (p<0,05).

Аналізуючи процентне співвідношення кількості прооперованих хворих з ПРС від загальної кількості хірургічних втручань, можна зробити наступні висновки: максимальний відсоток прооперованих хворих з ПРС від загальної кількості усіх операцій займає Міська клінічна лікарня № 25 (29,4%), на другому та третьому місцях — Міська клінічна лікарня № 30 та Обласна клінічна лікарня (9,3% та 6,5%, відповідно).

Отримані дані підтверджують виявлені вище особливості щодо поступового покращання результатів впровадження профілактичних та реабілітаційних технологій щодо ПРС. Проте, поступове збільшення прооперованих хворих з ПРС серед усіх прооперованих у Дорожній клінічній лікарні з 2,8% у 2004 році до 6,4% у 2009 свідчить про існуючу потребу пошуку додаткових засобів поліпшення надання медичної допомоги особам, що страждають на ПРС.

Висновки

1. Проведене нами клініко-епідеміологічне дослідження захворюваності на ПРС серед дорослого населення м. Харкова та області за показниками госпіталізацій у ЛОР-відділення лікарень дозволило нам встановити, що максимальна кількість госпіталізованих хворих спостерігалася в 2007 р. При цьому встановлені рівні зростання даної патології.

2. Вивчення клінічної характеристики госпіталізованих хворих з ПРС в залежності від віку, статі та місця мешкання визначило перевагу осіб чоловічої статі над жінками у віці до 60 років. При цьому встановлено, що основна маса госпіталізованих хворих надходила з Харківського, Дергачівського та Первомайського районів.

3. В результаті комплексного соціально-медичного дослідження кількості оперативних втручань з приводу ПРС визначено, що більшість хворих прооперовано на базі Міської клінічної лікарні № 30 (52,2±1,0%), на другому та третьому місцях знаходяться Обласна клінічна лікарня та Міська клінічна лікарня № 25 (по 20,7±0,8%). При цьому спостерігається поступове збільшення прооперованих хворих з ПРС в ДКЛ з 2,8% у 2004 році до 6,4% у 2009.

Література:

1. Досвід виконання міжгалузевої комплексної програми «Здоров'я нації» на 2002-2011 роки. – К.: Центр медичної статистики МОЗ України, 2006. – 30 с.
2. Показники здоров'я населення та використання ресурсів охорони здоров'я в Україні за 2008-2009 рр. – К.: Центр медичної статистики МОЗ України, 2010. – 384 с.
3. Chaaban M.R. Epidemiology and differential diagnosis of nasal polyps / M.R. Chaaban, E.M. Walsh, B.A. Woodworth // Am. J. Rhinol. Allergy. – 2013. – Vol. 27, N 6. – P. 473-478.
4. Пискунов Г.З. Полипозный риносинусит / Г.З. Пискунов // Рос. ринология. – 2011. – Т. 19, № 1. – С. 44-49.
5. Лисицина Л.Я. О возможности профилактики рецидивов хронического риносинусита / Л.Я. Лисицина, Е.В. Троян, И.А. Синайко // Журн. вушних, носових і горлових хвороб. – 2008. – № 3-с. – С. 77.
6. Settupane R.A. Chapter 6: Nasal polyps / R.A. Settupane, A.T. Peters, A.G. Chiu // Am. J. Rhinol. Allergy. – 2013. – Vol. 27, suppl. 1. – P. 20-25.
7. Медик В.А. Современные подходы к изучению заболеваемости населения // Проблемы социальной гигиены, здравоохранения и истории медицины. – 2004. – №1. – С. 6-9.
8. Светличная Т.Г. Оценка качества стационарной помощи по конечному результату // Проблемы социальной гигиены, здравоохранения и истории медицины. – 1999. – № 3. – С. 34-36.

References

1. Experience in interdisciplinary comprehensive program "Health of the Nation" for 2002-2011. Kyiv: Centr medichnoï statistiki MOZ Ukraïni; 2006. P. 30. Ukrainian.
2. Health indicators of the population and using of healthcare resources in Ukraine for 2008-2009. Kyiv: Centr medichnoï statistiki MOZ Ukraïni; 2010. P. 384. Ukrainian.
3. Chaaban MR, Walsh EM, Woodworth BA. Epidemiology and differential diagnosis of nasal polyps. Am J Rhinol Allergy. 2013;27(6):473-8. doi: 10.2500/ajra.2013.27.3981.
4. Piskunov GZ. Polypoid rhinosinusitis. Rossijskaya rinologiya. 2011;19(1):44-9. Russian.
5. Lisicina LYa, Sinajko IA, Troyan EV. The possibility of prevention of relapse of chronic rhinosinusitis. Zhurnal vushnyh, nosovyh i gorlovyh hворob. 2008;(3 s):77. Russian.
6. Settupane RA, Settupane RA, Peters AT, Chiu AG. Chapter 6: Nasal polyps. Am J Rhinol Allergy. 2013;27 Suppl 1:20-5. doi: 10.2500/ajra.2013.27.3926.
7. Medik VA. Modern approaches to the study of morbidity of the population. Problemy social'noj gigieny, zdravoohraneniya i istorii mediciny. 2004;1:6-9. Russian.
8. Svetlichnaya TG. Evaluation of the quality of hospital care by final results. Problemy social'noj gigieny, zdravoohraneniya i istorii mediciny. 1999;3:34-6. Russian.

Надійшла до редакції 04.10.16

© А.В. Лупир, 2016

ПОКАЗАТЕЛИ ГОСПИТАЛИЗАЦИИ БОЛЬНЫХ ПОЛИПОЗНЫМ РИНОСИНОСИТОМ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ АНАЛИЗА ОБЩЕЙ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ ЭТОЙ ПАТОЛОГИИ

Лупыр А.В. (Харьков)

Резюме

Актуальность. Длительность течения полипозного риносинусита, который сопровождается значительным снижением или потерей работоспособности, рост числа причин, которые приводят к развитию этой патологии определяют актуальность исследования данной проблемы. Анализ клинической характеристики госпитализированных больных с полипозным риносинуситом является одним из основных источников информации относительно общей заболеваемости этой патологией, характеризует объем, полноту и характер предоставления этим больным медицинской помощи, длительности лечения.

Целью работы стало проведение клинико-эпидемиологического анализа заболеваемости ПРС на основе изучения показателей госпитализации в специализированные ЛОР-стационары.

Материалы и методы. В работе проведено исследование совокупности всех случаев госпитализации взрослого населения г. Харькова и области по поводу ПРС; изучены медицинские карты стационарных больных (ф. 003/о), статистические карты выбывших из стационара (ф. 066/о) и др.; изучена официальная статистика лечебно-профилактических и статистических учреждений г. Харькова в течение 2004-2009 гг.

Результаты и обсуждение. Проведенное клинико-эпидемиологическое исследование заболеваемости ПРС среди взрослого населения г. Харькова и области по показателям госпитализации в ЛОР-отделения больниц позволило нам установить, что максимальное количество госпитализированных больных наблюдались в 2007 г. При этом установлены уровни роста данной патологии. Изучение клинической характеристики госпитализированных больных с ПРС в зависимости от возраста, пола и места проживания, определило преобладание лиц мужского пола над женщинами в возрасте до 60 лет. В результате комплексного социально-медицинского исследования количества хирургических вмешательств по поводу ПРС определено, что большинство больных прооперировано на базе Городской клинической больницы № 30 ($52,2 \pm 1,0$ %), на 2-м и 3-м местах находятся Областная клиническая больница и Городская клиническая больница № 25, соответственно (по $20,7 \pm 0,8$ %).

Полученные данные свидетельствует о существующей потребности поиска дополнительных средств улучшения предоставления медицинской помощи лицам, которые страдают ПРС.

Ключевые слова: полипозный риносинусит, заболеваемость, социологическое исследование.

HOSPITALIZATION INDEXES OF PATIENTS WITH POLYPOUS RHINOSINUITIS AS CONSTITUENT OF GENERAL MORBIDITY ANALYSIS OF THIS PATHOLOGY

Lupyr A.V.

Kharkov National Medical University; e-mail: lupyr_ent@ukr.net

Abstract

Objective: Clinical and epidemiological analysis of polypous rhinosinuitis morbidity on the basis of study of indexes of hospitalization in the specialized ENT departments.

Materials and methods: We studied the aggregate of all hospitalizations of adult population of Kharkiv and region with PRS; studied the medical records of inpatients (p. 003/o), statistical card of patients discharged from the hospital (p. 066/o), studied in official statistics medical and statistical agencies in Kharkiv for the 2004-2009.

Conducted clinical and epidemiological study of the incidence of CP among the adult population of Kharkiv and region by hospitalization indicators in ENT departments of hospitals allowed us to establish that the maximum number of hospitalized patients were observed in 2007. At the same time it sets the levels of growth of this pathology. The study of the clinical characteristics of hospitalized patients with CP, depending on age, sex and place of residence, determined the prevalence of males against women under the age of 60 years. As a result of complex social and medical research the number of surgical interventions for ORS certain that most of the patients were operated on the basis of the #30 City Clinical Hospital ($52,2 \pm 1,0\%$), in second and third places are Regional Hospital and #25 City Hospital (at $20,7 \pm 0,8\%$).

The data indicates the current needs of additional resources to improve provision of medical assistance to persons who suffer PRS.

Keywords: polypous rhinosinuitis, the morbidity, sociological research.